

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความต้องการพัฒนาแนวทาง ศึกษาความเหมาะสม และความเป็นไปได้ของแนวทางการพัฒนาบุคลากรของโรงเรียนวิถิพุทธ มีรายละเอียดวิธีการดำเนินการวิจัยดังหัวข้อต่อไปนี้

1. ขั้นตอนดำเนินการวิจัย
2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การวิเคราะห์ข้อมูล

ขั้นตอนดำเนินการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอน 5 ขั้นตอนดังมีรายละเอียดดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ขั้นเตรียมการศึกษาค้นคว้าความต้องการแนวทางการพัฒนาบุคลากรของโรงเรียนวิถิพุทธ

1. ศึกษาค้นคว้าเอกสารเกี่ยวกับ แนวคิด หลักการในการพัฒนาบุคลากร ของนักวิชาการ นักการศึกษา งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และหลักพุทธธรรมที่สำคัญเกี่ยวกับการพัฒนาบุคคล ตลอดจนศึกษาสภาพและปัญหาของการพัฒนาบุคลากรทางการศึกษา

2. สังเคราะห์ขั้นตอน กระบวนการและกิจกรรมของแนวทางการพัฒนา บุคลากร จากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้ได้ข้อมูลในการกำหนดเป็นกรอบความคิดในการวิจัย

ขั้นตอนที่ 2 ศึกษาความต้องการแนวทางการพัฒนาบุคลากรของโรงเรียนวิถิพุทธ

1. ประชุมกลุ่ม (Focus Group) (Iowa State University.2001) ผู้บริหารสถานศึกษา ครู ผู้สอน และหัวหน้าฝ่ายบริหารทั่วไป โดยนำแนวคิดจากกรอบแนวคิดในการวิจัยมาเป็นประเด็นในการออกแบบสอบถาม และตั้งประเด็นสัมภาษณ์ (บุญธรรม กิจปรีดาบริสุทธิ์.2549:251)

2. ผู้วิจัยได้ผลการประชุมกลุ่มจากการบันทึกการประชุม และนำผลที่ได้การรวบรวมจากแบบสอบถาม มาจัดทำเป็นร่างแนวทางการพัฒนาบุคลากรของโรงเรียนวิถิพุทธ และจัดทำแบบสอบถามฉบับที่ 1 เกี่ยวกับความต้องการแนวทาง (ภาคผนวก ข.)

ขั้นตอนที่ 3 ขั้นพัฒนาแนวทางการพัฒนาบุคลากรของโรงเรียนวิถิพุทธ

1. นำผลที่ได้จากการประชุมกลุ่ม และแบบสอบถาม มาสรุปผลและพัฒนาปรับปรุงเป็นร่างแนวทาง ทางการพัฒนาบุคลากรของโรงเรียนวิถิพุทธ

2. นำแนวทางที่พัฒนาขึ้น แล้วปรับปรุงเสนอต่อประธานควบคุมวิทยานิพนธ์เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหา แล้วนำไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 7 ท่านตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหา และความสอดคล้องของการกำหนดขั้นตอนและรายละเอียดของแนวทาง (ภาคผนวก ค.)

ขั้นตอนที่ 4 ขั้นตรวจสอบความเหมาะสมของแนวทางการพัฒนาบุคลากรของโรงเรียนวิถียุทธ

1. นำแนวทางที่ได้จากการพัฒนาในขั้นตอนที่ 3 ให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 22 คน ตรวจสอบความเหมาะสมของแนวทางการพัฒนาบุคลากรของโรงเรียนวิถียุทธตามแบบสอบถามฉบับที่ 3 (ภาคผนวก ง.)

2. ปรับปรุงตามแนวความคิดเห็นและข้อเสนอแนะนำมาทำเป็นแบบสอบถาม ฉบับที่ 4 (ภาคผนวก จ.) เพื่อตรวจสอบความเป็นไปได้ของแนวทาง

ขั้นตอนที่ 5 ขั้นตรวจสอบความเป็นไปได้ของแนวทางการพัฒนาบุคลากรของโรงเรียนวิถียุทธ

ให้ผู้บริหารสถานศึกษาของโรงเรียนที่สมัครใจเข้าร่วม โครงการ โรงเรียนวิถียุทธรุ่นที่ 1 จำนวน 72 คน ตรวจสอบความเป็นไปได้ของแนวทางการพัฒนาบุคลากรของโรงเรียนวิถียุทธ ในแบบสอบถามฉบับที่ 4

รายละเอียดขั้นตอนดำเนินการวิจัยแสดงในภาพประกอบ 3

ภาพประกอบ 3 ขั้นตอนดำเนินการวิจัย

ประชากร กลุ่มตัวอย่าง ที่ใช้ในการวิจัย

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยแบ่งเป็น 4 กลุ่ม ได้แก่

1.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัยชั้นศึกษาความต้องการแนวทางการพัฒนาบุคลากรของโรงเรียนวิถิพุทธ ได้แก่ ผู้เกี่ยวข้องทางการศึกษา

1.2 ประชากรที่ใช้ในการวิจัยชั้นพัฒนาแนวทางการพัฒนาบุคลากรของโรงเรียนวิถิพุทธ ได้แก่ ผู้ทรงคุณวุฒิ

1.3 ประชากรที่ใช้ในการวิจัยชั้นศึกษาความเหมาะสมของแนวทางการพัฒนาบุคลากรของโรงเรียนวิถิพุทธ ได้แก่ ผู้เชี่ยวชาญ

1.4 ประชากรที่ใช้ในการวิจัยชั้นตรวจสอบความเป็นไปได้ของแนวทางการพัฒนาบุคลากรของโรงเรียนวิถิพุทธ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 89 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง ที่ใช้ในการวิจัย

กลุ่มตัวอย่าง ที่ใช้ในการวิจัย แบ่งเป็น 4 กลุ่ม ได้แก่

2.1 กลุ่มตัวอย่าง ที่ใช้ในการวิจัยชั้นศึกษาความต้องการแนวทางการพัฒนาบุคลากรของโรงเรียนวิถิพุทธ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา ครู ผู้สอน หัวหน้าฝ่ายบริหารทั่วไป จำนวน 32 คน โดยคัดเลือกแบบเจาะจง (ยูทธ ไกยวรรณ. 2549 : 109)

2.2 กลุ่มตัวอย่าง ที่ใช้ในการวิจัยชั้นพัฒนาแนวทางการพัฒนาบุคลากรของโรงเรียนวิถิพุทธ ได้แก่ ผู้ทรงคุณวุฒิ ซึ่งได้แก่ นักวิชาการ ผู้บริหารสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา พระภิกษุ ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 7 คน โดยคัดเลือกแบบเจาะจง (ยูทธ ไกยวรรณ. 2549 : 109)

2.3 กลุ่มตัวอย่าง ที่ใช้ในการวิจัยชั้นศึกษาความเหมาะสมของแนวทางการพัฒนาบุคลากรของโรงเรียนวิถิพุทธ ได้แก่ ศิษยานุศิษย์ที่รับผิดชอบโครงการโรงเรียนวิถิพุทธ จำนวน 22 คน โดยคัดเลือกแบบเจาะจง (ยูทธ ไกยวรรณ. 2549 : 109)

2.4 กลุ่มตัวอย่าง ที่ใช้ในการวิจัยชั้นตรวจสอบความเป็นไปได้ของแนวทางการพัฒนาบุคลากรของโรงเรียนวิถิพุทธ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาของโรงเรียนที่สมัครใจเข้าร่วมโครงการโรงเรียนวิถิพุทธ รุ่นที่ 1 จำนวน 72 คน โดยกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง ตามสูตรของ ยามาเน่ ทาโร (เพ็ญแข แสงแก้ว. 2541 : 61 ; อ้างอิงจาก Yamane, Taro. 1970. **Statistics : An Introductory Analysis**. P.886) ที่ระดับความคลาดเคลื่อน 0.05 แล้วทำการสุ่มอย่างง่าย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ แบบสอบถามจำนวน 4 ฉบับดังนี้คือ

- 1 แบบสอบถามในการประเมินความต้องการ
- 2 แบบสอบถามในการประเมินแนวทางการปฏิบัติ
- 3 แบบสอบถามในการประเมินความเหมาะสม
- 4 แบบสอบถามในการประเมินความเป็นไปได้

2. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยได้ดำเนินขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือแต่ละชนิดดังต่อไปนี้

2.1 แบบสอบถามความต้องการสำหรับการประชุมกลุ่ม สร้างโดยผู้วิจัยสรุปประเด็นคำถามมาจากกรอบแนวคิด

2.2 แบบสอบถามในการประเมินแนวทางปฏิบัติ ผู้วิจัยสร้างโดยการศึกษาวิธีการประเมินแนวทางและการออกแบบรายการประเมิน ครอบคลุมการกำหนดโครงสร้างของแนวทางให้ข้อคำถามในการประเมิน แล้วนำแบบประเมินไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหาและสำนวนภาษา

2.3 แบบสอบถามความเหมาะสมสร้างโดยนำแนวทางปฏิบัติมาวิเคราะห์รายละเอียดเพื่อกำหนดเป็นข้อคำถามในแบบสอบถามความเหมาะสม นำไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบความเที่ยงตรงของข้อคำถามที่สร้างขึ้น โดยหาค่าดัชนีความสอดคล้อง IOC ของความเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิเกี่ยวกับข้อคำถามนั้น มีเกณฑ์การตัดสินใจว่าคำถามที่คงไว้นั้นควรมีค่าดัชนีความสอดคล้องไม่ต่ำกว่า 0.5 โดยใช้สูตรดัชนีความสอดคล้อง (พวงรัตน์ ทวีรัตน์, 2535 : 124) ดังนี้

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

เมื่อ	IOC	แทน	ดัชนีความสอดคล้อง
	ER	แทน	ผลรวมของคะแนนความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ
	N	แทน	จำนวนผู้ทรงคุณวุฒิ

ผลปรากฏว่า ค่าดัชนีความสอดคล้อง IOC มีค่าระหว่าง 0.71- 1.00 แสดงว่าใช้ได้
 ทุกรายการ ได้แบบสอบถามจำนวน 4 ขั้นตอน 24 รายการ แบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ

ตอนที่ 2 ความเหมาะสมของแนวทางการพัฒนาบุคลากรของโรงเรียนวิถิพุทธ เป็น
 แบบสอบถามปลายปิด ชนิดประมาณค่า (Rating scale) มี 5 ระดับ กำหนดระดับความคิดเห็นเป็น
 น้ำหนักคะแนนโดยประยุกต์ตามวิธีของลิเคิร์ต (ลัวน สายยศ และ อังคณา สายยศ. 2536 : 156-
 157 ; อ้างอิงจาก Likert, R. 1961. "New Patterns of management".) ดังนี้

ระดับ 5	หมายถึง	ความเหมาะสมมากที่สุด	หรือร้อยละ	81 - 100
ระดับ 4	หมายถึง	ความเหมาะสมมาก	หรือร้อยละ	61 - 80
ระดับ 3	หมายถึง	ความเหมาะสมปานกลาง	หรือร้อยละ	41 - 60
ระดับ 2	หมายถึง	ความเหมาะสมน้อย	หรือร้อยละ	21 - 40
ระดับ 1	หมายถึง	ความเหมาะสมน้อยที่สุด	หรือร้อยละ	1 - 20

ผู้เชี่ยวชาญได้ตรวจแบบสอบถามเพื่อความชัดเจนตามขั้นตอนทุกรายการว่ามีความ
 เหมาะสม

2.4 แบบสอบถามประเมินความเป็นไปได้ สร้างโดยนำข้อคำถามที่มีความเหมาะสมและ
 ข้อเสนอแนะจากแบบสอบถามประเมินความเหมาะสมตามความคิดของผู้เชี่ยวชาญมากำหนด
 แบบสอบถามประเมินความเป็นไปได้

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยทำการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

ผู้วิจัยทำบันทึกเสนอสำนักงานคณะกรรมการบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏ
 พระนครศรีอยุธยา ขอความอนุเคราะห์ให้ออกหนังสือขอความร่วมมือจากประชากร และกลุ่ม
 ตัวอย่าง โดยได้เก็บรวบรวมข้อมูลตามขั้นตอนการวิจัยดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ขั้นศึกษาความต้องการแนวทางการพัฒนาบุคลากรของโรงเรียนวิถิพุทธ
 แบ่งออกเป็น 2 กลุ่มคือ

1. การเก็บรวบรวมข้อมูลจากการประชุมกลุ่ม โดยเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้ประเด็น
 การสัมภาษณ์ แบบสอบถามปลายเปิด แบบบันทึกการประชุมกลุ่ม และเทปบันทึกเสียงการ
 สนทนากลุ่มตัวอย่าง 7 คนในวันที่ 21 ธันวาคม 2549 ณ.โรงเรียนรุ่งอรุณ กรุงเทพมหานคร
 ระหว่างเวลา 8.30-12.00 น.

2. การเก็บรวบรวมข้อมูลจากการสอบถามประเมินความต้องการ

ผู้วิจัย เก็บรวบรวมข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถาม โดย ผู้วิจัยส่งแบบสอบถามฉบับที่ 1 พร้อมจดหมายขออนุญาตของครูผู้วิจัยไปส่งให้ผู้บริหาร ครู บุคลากรทางการศึกษาด้วยตนเอง และส่งทางโทรสารในจังหวัดกรุงเทพมหานคร นครนายก อ่างทอง และส่งทางไปรษณีย์ไปยังผู้บริหาร ครู ในจังหวัด สระบุรี สิงห์บุรี ชัยนาท รวมทั้งสิ้น 14 โรงเรียน 28 คน 28 ฉบับ ในระหว่างวันที่ 18 ธันวาคม 2549 - 20 มกราคม 2550 โดยผู้วิจัยติดตามแบบสอบถามกลับคืนด้วยตนเอง ทางโทรสารและทางไปรษณีย์ จำนวน 12 โรงเรียน ประกอบไปด้วยแบบสอบถามของผู้บริหาร 10 คน 10 ฉบับ และแบบสอบถามของครู 12 คน 12 ฉบับ หัวหน้าฝ่ายพัฒนาบุคคล 2 คน 2 ฉบับ รวมแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืนทั้งสิ้น 24 คน 24 ฉบับ

ผลการรวบรวมความคิดเห็นจากกลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่ม รวม 32 คน 32 ฉบับ ได้รับกลับคืนรวม 28 คน 28 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 87.5

ขั้นตอนที่ 2 ขั้นพัฒนาแนวทางการพัฒนาบุคลากรของโรงเรียนวิถิพุทธ โดยใช้แบบประเมินแนวทาง ในแบบสอบถามฉบับที่ 2 เพื่อให้ผู้ทรงคุณวุฒิ 7 คน 7 ฉบับพิจารณาแสดงความคิดเห็นว่า “เห็นด้วย” “ไม่แน่ใจ” “ไม่เห็นด้วย” และขอให้เสนอแนะเพิ่มเติม โดยการนำไปเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง ได้รับคืนมาทั้ง 7 คน 7 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

ขั้นตอนที่ 3 ขั้นศึกษาความเหมาะสมของแนวทางการพัฒนาบุคลากรของโรงเรียนวิถิพุทธ ผู้วิจัยนำแบบสอบถามความเหมาะสม (แบบสอบถามฉบับที่ 3) พร้อมทั้งจดหมายของคณะกรรมการบัณฑิตศึกษาส่งไปยังผู้เชี่ยวชาญ ทั้ง 22 คน ทางไปรษณีย์ลงทะเบียนตอบรับ และโทรศัพท์ติดตามผล ได้รับแบบสอบถามจากผู้เชี่ยวชาญกลับมามีทั้งสิ้น 17 คน คิดเป็นร้อยละ 77.2

ขั้นตอนที่ 4 ขั้นศึกษาความเป็นไปได้ของแนวทางการพัฒนาบุคลากรของโรงเรียนวิถิพุทธ ผู้วิจัยนำแบบสอบถามความเป็นไปได้ (แบบสอบถามฉบับที่ 4) พร้อมทั้งจดหมายของคณะกรรมการบัณฑิตศึกษา ส่งไปให้ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 72 คน เพื่อแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับความเป็นไปได้ของแนวทาง ด้วยตนเองและส่งทางไปรษณีย์ลงทะเบียนตอบรับ และโทรศัพท์ติดตามผล ในระหว่างวันที่ 14 ธันวาคม 2550- 8 มกราคม 2551 ได้รับแบบสอบถามจากผู้บริหารสถานศึกษากลับมามีทั้งสิ้น 64 คน คิดเป็นร้อยละ 88.8

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลที่ได้จากกลุ่มตัวอย่างจัดกระทำ มาตรฐานสอบความเรียบร้อย และความถูกต้อง ความสมบูรณ์ และทำการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรม SPSS สำเร็จรูป และนำมาดำเนินการดังต่อไปนี้

ตอนที่ 1 ขั้นศึกษาความต้องการแนวทางการพัฒนาบุคลากรของโรงเรียนวิถีพุทธ ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบบันทึกที่ได้จากการประชุมกลุ่ม และแบบสอบถามปลายเปิด นำข้อมูลที่สมบูรณ์แล้วไปสรุปเป็นข้อมูลความต้องการแนวทางการพัฒนาบุคลากรของโรงเรียนวิถีพุทธ ของผู้เกี่ยวข้องทางการศึกษาโดยการหาค่าความถี่ ค่าร้อยละ

ตอนที่ 2 ขั้นพัฒนาแนวทางการพัฒนาบุคลากรของโรงเรียนวิถีพุทธ วิเคราะห์ข้อมูลความคิดเห็นของ ผู้ทรงคุณวุฒิ โดยหาค่าความสอดคล้อง IOC เพื่อเป็นแนวทางการปฏิบัติของผู้เกี่ยวข้องทางการศึกษา

ตอนที่ 3 ขั้นศึกษาความเหมาะสมของแนวทางการพัฒนาบุคลากรของโรงเรียนวิถีพุทธ วิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามความเหมาะสม เพื่อคำนวณหาค่า มัชยฐาน และค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ โดยมีเกณฑ์ในการพิจารณาความเหมาะสม ดังนี้คือ ค่ามัชยฐาน มากกว่า 3.50 ขึ้นไป และค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ ไม่เกิน 2.00 จะถือว่าเป็นรายการที่เหมาะสม (ยูทธพงษ์ กัยวรรณ. 2543 : 146)

ตอนที่ 4 ขั้นศึกษาความเป็นไปได้ของแนวทางการพัฒนาบุคลากรของโรงเรียนวิถีพุทธ วิเคราะห์ข้อมูลด้วยการหาค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยมีเกณฑ์ในการพิจารณาความเป็นไปได้ คือ ค่าเฉลี่ย มากกว่า 3.50 ขึ้นไป และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ไม่เกิน 1.00 (พวงรัตน์ ทวีรัตน์. 2540 : 117) และทำการทดสอบค่าเฉลี่ย > 3.50 ด้วยค่าสถิติ t ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 จึงถือว่าเป็นรายการที่เป็นไปได้และสามารถนำไปปฏิบัติได้จริง